

AP 4 ØKONOMISTYRING ER LEDELSE, IKKE REGNEARKSTYRANNI

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Økonomistyring giver mulighed for løbende at justere den daglige drift. Det er nødvendigt for at nå de ønskede mål for virksomheden, men også for at sikre, at bedriften overlever nu og i fremtiden.

Når en ejer går en tur i marken og kigger efter fremspiringen af den nysåede afgrøde, har han ofte tanke på, hvor godt et høstudbytte han kan sikre sig. Maksimering af produktionen er da også en vigtig del af økonomistyring. Men ligeså vigtigt er det at vurdere, om omkostningerne ved et større høstudbytte står mål med indtægterne, og om kassekrediten påvirkes i positiv retning.

Kan det betale sig?

Landmanden har to muligheder for at påvirke det økonomiske resultat på bedriften. Han kan øge produktionen eller styre omkostningerne. Men valget er ofte ikke så enkelt, som det lyder.

Maksimering af produktionen er en vigtig del af økonomistyring. Men står omkostningerne ved et større høstudbytte mål med indtægterne?

- Det er ikke let at vurdere, hvad det har kostet at harve op til såbed en ekstra gang, eller dele udbringningen af kvælstof i tre, for at maksimere høsten, og det er heller ikke nemt at anslå, om merindtægten ved den større høst bliver spist op af ekstra omkostninger til arbejde og maskiner, forklarer Ove Lund, seniorkonsulent ved SEGES. Han fortsætter:

- Men overvejelsen er rigtig vigtig. Landmanden skal kun øge produktionen, hvis det er rentabelt. Det er ikke altid givet, at det størst mulige høstudbytte giver det bedste nettoresultat og dermed den bedste kassekredit, understreger Ove Lund.

Tilpas informationsbehovet

Landmanden behøver dog ikke begrave sig i regneark og budgetkontroller for at styre sin økonomi:

- Nogle landmænd har opbygget et system af informationer, som hjælper dem i deres ledelse med løbende status på resultaterne. Deres budgetkontrol består derfor ikke af mange siders tal, men af nogle få, relevante nøgletal, siger Ove Lund.

Alle landmænd er forskellige, så de nøgletal, den enkelte landmand vælger at holde øje med, skal ifølge Ove Lund være tilpasset bedriftens mål, udfordringer og potentialer.

Styr budget- og planlægningsfasen

Ud over at opbygge et godt informationssystem skal landmanden selv gå forrest i budget- og planlægningsfasen. Overlader han det til eksterne konsulenter at udarbejde forudsætningerne for sit budget, er det i stedet dem, som udfører ledelsesopgaven med at beslutte den kommende periodes mål og afdække bedriftens potentialer og udfordringer.

- Overlader landmanden budgetprocessen til eksterne rådgivere, udfører han bare arbejdet på sin egen bedrift. Har han derimod overblik over sin økonomistyring og har etableret et informationssystem, som giver ham de rigtige nøgletal, har han selv kontrol med virksomhedens økonomiske overlevelsessevne, siger Ove Lund.

Læs mere

Læs mere om økonomistyring i Planteavl i pjecen [Produktionsøkonomi Planteavl 2017](#).

Læs mere om økonomistyring i [kvægproduktion](#) og [svineproduktion](#) og læs temaer og analyser i alle [produktionsøkonomipjecer](#).